

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

กองนโยบายและแผน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสียหายจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ในฐานะเป็นหน่วยงานภาครัฐ จึงเล็งเห็นความสำคัญในการขับเคลื่อนภาครัฐสู่ธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริต และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนกลไกภาครัฐ ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตในการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการทุจริต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ ๑	บทนำ	
	หลักการและเหตุผล	๑
บทที่ ๒	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
	๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
	๒. กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๓
	๓. แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๔
	๔. ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๔
	๕. กรอบตามหลักมาตรฐาน Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO) และ ISO ๓๗๐๐๑:๒๐๑๖	๔
	๖. ระเบียบวิธีการประเมิน	๗
บทที่ ๓	แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
	๑. ความเสี่ยง การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามขั้นตอน	๘
	- แบบรายงานที่ ๑ แบบรายงานการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๘
	- แบบรายงานที่ ๒ แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	๙
	- แบบรายงานที่ ๓ แบบรายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๙
	๒. ความเสี่ยง ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล	
	- แบบรายงานที่ ๑ แบบรายงานการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๐
	- แบบรายงานที่ ๒ แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	๑๑
	- แบบรายงานที่ ๓ แบบรายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๑๒
	๓. ความเสี่ยง เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ	
	- แบบรายงานที่ ๑ แบบรายงานการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๓
	- แบบรายงานที่ ๒ แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	๑๔
	- แบบรายงานที่ ๓ แบบรายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๑๕

บทที่ ๑ บทนำ

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เป็นหน่วยงานภาครัฐและเห็นความสำคัญในการขับเคลื่อนภาครัฐสู่ธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริต และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนกลไกภาครัฐ โดยดำเนินการตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๖๘/๒๕๕๗ ลง วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบเฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตในการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการทุจริต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เห็นความจำเป็นที่ต้องมีเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต พร้อมทั้งมีการบริหารความเสี่ยง ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งในการป้องกันการทุจริตเชิงรุก วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือ ในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ การดำเนินการบริหารความเสี่ยงจะช่วยผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น และทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหายซึ่งประโยชน์ที่คาดหวังว่าจะ ได้รับ ดังนี้

๑. เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารความเสี่ยงจะช่วยคณะทำงานวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยและผู้บริหารทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญและสามารถ ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒. สร้างฐานข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กรการบริหารความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารความเสี่ยงซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร รวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

๓. เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงานการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์การติดตาม ควบคุม และวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และสามารถปกป้องผลประโยชน์ รวมทั้งเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร

๔. ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรม และการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำ และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงย่อมแตกต่างกัน หรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทย่อมใช้ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

บทที่ ๒ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

- ๑.๑ เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต
- ๑.๒ เพื่อให้บุคลากรเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
- ๑.๓ เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และ ความซื่อตรงขององค์กร

- ๑.๔ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร

๒. กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุม การทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือ กันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นราชการใสสะอาดสามารถสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกัน บ่อนปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยิ่งยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยจำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

นิยาม การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

นิยาม การอำนาจหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใด ตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

นิยาม ๑. โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภท งบประมาณได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. ไม่รวมโครงการที่หน่วยรับงบประมาณ “ได้รับการจัดสรรงบประมาณจาก สำนักงบประมาณ รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ที่มีการจัดซื้อจัดจ้างเฉพาะ ส่วนราชการ ระดับกรม/เทียบเท่าและรัฐวิสาหกิจ”

๓. แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่ เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา

หรือระบุดจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กรที่อาจเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตและเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นในองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีโอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการ และหามาตรการมาป้องกันได้ หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๔. ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กรในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตขององค์กรที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ กฎแฉสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช่ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการทำที่ผู้นำองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๒. ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓. กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระทำการอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรมด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

๔. มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงาน และมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือใช้ได้จริง แต่ไม่ได้ผลและสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

๕. กรอบตามหลักมาตรฐาน Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO) และ ISO ๓๗๐๐๑:๒๐๑๖

๑. COSO ๒๐๑๓

กรอบหลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organization ๒๐๑๓) มีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือครั้งแรกเมื่อปี ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับ ติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๐๑๓ เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control – Intergrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายใน แต่เพิ่มเติมในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการใน

การป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ COSO ได้ผลักดันให้กิจการต่าง ๆ ทำการขับเคลื่อน The Three Lines of Defense และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ Internal Control Framework

๒. มาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหารมีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุม

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาหลักการที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ การควบคุมความเสี่ยงที่ให้อยู่ในระดับยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กรให้การควบคุมภายในดำเนินการต่อไป

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกในประเด็นที่อาจกระทบต่อการ

ควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (monitoring activity)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและ

เหมาะสม

๓. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดสิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้น

ซ้ำอีก

Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลียง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วน

ที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลียงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที้อาจจะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๔. COSO ๒๐๑๗ (COSO ERM ๒๐๑๗)

COSO ๒๐๑๗ Enterprise Risk Management integrating with Strategy and Performance มุ่งชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงการทำงานของกลไกการบริหารความเสี่ยงองค์กรเข้ากับกลยุทธ์ และการดำเนินงานขององค์กร ความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นหัวใจสำคัญเพื่อเป็นกลไกในการผลักดันให้องค์กรบริหาร ความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร

๑. องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร มี ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

๑. Governance and Culture การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วย บทบาทของคณะกรรมการ โครงสร้างการดำเนินงานตามเป้าหมายกลยุทธ์ การกำหนดวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ การยึดมั่นต่อค่านิยมองค์กร และการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์

๒. Strategy & Objective Setting กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ การกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง การประเมินทางเลือกของกลยุทธ์ จัดการความเสี่ยงองค์กร และการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง

๓. Performance เป้าหมายผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินระดับความรุนแรง การจัดลำดับความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง และการพิจารณาภาพรวมของ ความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด

๔. Review & Revision การทบทวนและปรับปรุง ประกอบด้วย การประเมิน ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารความเสี่ยง การทบทวนความสามารถในการจัดการและระดับความเสี่ยง และการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กร

๕. Information , Communication & Reporting สารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน ประกอบด้วย การใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง การใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานความสำเร็จการดำเนินการ รวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

๒. การบริหารความเสี่ยงขององค์กร หรือ ERM นั้นเป็นแนวคิดในการบริหารความเสี่ยงแบบใหม่ ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดแบบเดิมหลายประการที่สำคัญมี ดังนี้

แบบเดิม	ERM
๑. ทำแยกเป็นส่วน ๆ หรือ ฝ่าย ๆ	๑. ทำแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
๒. บริหารแบบตั้งรับ (รอให้เกิดปัญหาแล้วค่อยแก้ไข)	๒. บริหารแบบเชิงรุก (ป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น)
๓. ทำเป็นครั้งคราวหรือเฉพาะกิจ	๓. ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
๔. มุ่งเน้นด้านลบเพื่อลดความเสียหาย	๔. มุ่งเน้นด้านบวกด้วยโดยแสวงหาโอกาสที่จะเป็นประโยชน์แก่องค์กรควบคู่กับด้านลบ

๓. ISO ๓๗๐๐๑:๒๐๑๖ Anti-bribery Management Systems : ABMS

ISO ๓๗๐๐๑ มาตรฐานระบบการจัดการต่อต้านการติดสินบน (anti-bribery management systems) ซึ่งองค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐาน (ISO International Standardized Organization) ประกาศเมื่อ ปี ๒๕๕๘ ครอบคลุมตั้งแต่การจัดตั้งระบบ กระบวนการดำเนินการ การธำรงรักษา และการปรับปรุงพัฒนาระบบการจัดการการติดสินบน ต้องมีการดำเนินการด้วยมาตรการอย่างเป็นระบบที่สมเหตุสมผลเหมาะสม เพียงพอเพื่อป้องกันการติดสินบน ที่ครอบคลุม

โครงสร้าง STRUCTURE OF ISO ๓๗๐๐๑ STANDARD ประกอบด้วย

๑. Scope ขอบเขต
๒. Normative references การอ้างอิงตามกฎเกณฑ์
๓. Term and Definitions ข้อกำหนดและคำจำกัดความ
๔. Context of the organization บริบทขององค์กร
๕. Leadership ความเป็นผู้นำ
๖. Planning การวางแผน
๗. Support การสนับสนุน
๘. Operation การทำงาน
๙. Performance Evaluation การประเมินผลการปฏิบัติงาน
๑๐. Improvement การปรับปรุง

๖. ระเบียบวิธีการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเชิงคุณภาพระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

๑. แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

- ๑.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Risk criteria)
- ๑.๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Risk identification)
- ๑.๓ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
- ๑.๔ การรับรองแผนและการเปิดเผยข้อมูล

๒. ผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

- ๒.๑ การรายงานผลและการเปิดเผยข้อมูล
- ๒.๒ ผลการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

บทที่ ๓

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

๑. ชื่อความเสี่ยง (กระบวนการ/โครงการ) การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามขั้นตอน

แบบรายงานที่ ๑ แบบรายงานการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖					
ชื่อความเสี่ยง (กระบวนการ/โครงการ) การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามขั้นตอน					
ชื่อหน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ศปท. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม					
ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้วนการอนุมัติ อนุญาต					

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์	โอกาส (Likelihood)				
	๑	๒	๓	๔	๕
ต่ำ					

เกณฑ์	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
ต่ำ					

เกณฑ์การวัดระดับความเสี่ยงการทุจริต

(Risk Score)					
โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

* สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

* สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง

* สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง

* สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

แบบรายงานที่ ๒ แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					
ชื่อความเสี่ยงการทุจริต กระบวนการ/โครงการ การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามขั้นตอน					
ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	๑. จัดทำคู่มือขั้นตอนการดำเนินการเอกสารที่ชัดเจนและแจ้งหน่วยงาน ๒. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำเอกสารราชการ ๓. ติดตามและกำชับให้บุคลากรผู้รับผิดชอบเสนอเรื่องตามลำดับขั้นตอน	การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตาม ลำดับขั้นตอน	๑	๑	๑

แบบรายงานที่ ๓ แบบรายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามขั้นตอน

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖					
ลำดับที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	ชื่อความเสี่ยง การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามขั้นตอน		ระดับความเสี่ยง		
	๑.๑ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ละเอียดชัดเจน และเผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับทราบและถือปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน	๑. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ๒. เผยแพร่คู่มือให้หน่วยงาน ๓. อบรมให้ความรู้ ๔. กำชับบุคลากรให้ดำเนินการ	ต.ค.๖๕-ก.ย.๖๖	๕๐,๐๐๐	งานธุรการ กองกลาง

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖					
ลำดับ ที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	๑.๒ กำชับให้บุคลากร ผู้รับผิดชอบเสนอเรื่อง ตามลำดับขั้นตอน				

๒. ชื่อความเสี่ยง (กระบวนการ/โครงการ) ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล
แบบรายงานที่ ๑ แบบรายงานการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖	
ชื่อความเสี่ยง (กระบวนการ/โครงการ) ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล	ชื่อหน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.ศปท.กระทรวงการอุดมศึกษา.วิทยาศาสตร์.วิจัยและนวัตกรรม
ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์	โอกาส (Likelihood)				
	๑	๒	๓	๔	๕
ต่ำ					

เกณฑ์	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
ปานกลาง					

เกณฑ์การวัดระดับความเสี่ยงการทุจริต

(Risk Score)					
โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- * สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- * สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง

- * สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- * สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

แบบรายงานที่ ๒ แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					
ชื่อความเสี่ยงการทุจริต กระบวนการ/โครงการ ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล					
ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	๑. จัดอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานบุคคล ๒. สร้างช่องทางการรับเรื่องร้องทุกข์ด้านความโปร่งใสในด้านการบริหารงานบุคคลที่มากกว่า ๑ ช่องทางเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ ๓. ติดตามผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาการร้องทุกข์	ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้ง โยกย้าย การดำเนินการทางวินัย เป็นต้น	๒	๓	๖

แบบรายงานที่ ๓ แบบรายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
ชื่อกระบวนการ/โครงการ ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖					
ลำดับ ที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุมความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	ชื่อความเสี่ยง ความโปร่งใสในการบริหารงาน บุคคล		ระดับความเสี่ยง		
	๑.๑ ส่งเสริมให้บุคลากรมี ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมในการ บริหารงานบุคคล ๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพ ช่องทางการรับเรื่องร้อง ทุกข์ด้านความโปร่งใสใน ด้านการบริหารงานบุคคล ๑.๓ ติดตามผลการ ดำเนินงานการแก้ปัญหา การร้องทุกข์	๑. จัดอบรมให้ ความรู้ด้าน คุณธรรม จริยธรรมในการ บริหารงานบุคคล ๒. สร้างช่อง ทางการรับเรื่อง ร้องทุกข์ด้านความ โปร่งใสในด้านการ บริหารงานบุคคลที่ มากกว่า ๑ ช่องทางเพื่อความ สะดวกและรวดเร็ว ในการให้บริการ ๓. ติดตามผลการ ดำเนินงานการ แก้ปัญหาการร้อง ทุกข์	ต.ค.๖๕-ก.ย.๖๖	๕๐,๐๐๐	สบท.

๓. ชื่อความเสี่ยง (กระบวนการ/โครงการ) เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ
แบบรายงานที่ ๑ แบบรายงานการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖					
ชื่อความเสี่ยง (กระบวนการ/โครงการ) เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ					
ชื่อหน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ศปท.กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม					
ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้งบประมาณ					

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์	โอกาส (Likelihood)				
	๑	๒	๓	๔	๕
ต่ำ					

เกณฑ์	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
ต่ำ					

เกณฑ์การวัดระดับความเสี่ยงการทุจริต

(Risk Score)					
โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- * สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- * สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง

- * สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- * สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

แบบรายงานที่ ๒ แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					
ชื่อความเสี่ยงการทุจริต กระบวนการ/โครงการ เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ					
ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	๑. จัดทำคู่มือระเบียบการเบิกจ่ายของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับระเบียบการเบิกจ่ายของกองคลังสำนักงานประมาณ (ฉบับล่าสุด) ๒. จัดอบรมให้ความรู้ด้านระเบียบการเบิกจ่ายของหน่วยงานราชการ ๒. ติดตามผลการดำเนินงานการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด	เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก เป็นต้น	๒	๒	๔

แบบรายงานที่ ๓ แบบรายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
ชื่อกระบวนการ/โครงการ เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖					
ลำดับ ที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุมความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีการ ดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	ชื่อความเสี่ยง เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ		ระดับความเสี่ยง		
	๑.๑ บุคลากรมีความรู้ เกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่าย ของหน่วยงานราชการ ๑.๒ ติดตามผลการ ดำเนินงานการเบิกจ่ายอย่าง ต่อเนื่อง	๑. จัดทำคู่มือ ระเบียบการ เบิกจ่ายของ มหาวิทยาลัยที่ สอดคล้องกับ ระเบียบการ เบิกจ่ายของกอง คลังสำนัก งบประมาณ (ฉบับล่าสุด) ๒. จัดอบรมให้ ความรู้ด้าน ระเบียบการ เบิกจ่ายของ หน่วยงาน ราชการ ๒. ติดตามผล การดำเนินงาน การเบิกจ่าย อย่างเคร่งครัด	ต.ค.๖๕-ก.ย.๖๖	๕๐,๐๐๐	กองคลัง